

**Міністерство освіти і науки України
Ізмаїльський державний гуманітарний університет**

Кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

_____ доц. Мізюк В.А.

„_____” _____ 20__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ**

освітнього ступеня магістр

галузі знань -07 Управління та адміністрування

спеціальність - 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Освітня програма - Менеджмент проектів і консалтинг

Ізмаїл – 2017

Робоча програма з науково-дослідної практики для студентів спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність на 2017 / 2018 навчальний рік. – ____ с.

Робоча програма розроблена на підставі програми практичної підготовки спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність освітнього ступеню магістр, галузі знань 07 Управління та адміністрування, затвердженої на засіданні ради факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету

„____” _____ 20__ р., протокол № ____.

Розробники : к.е.н. проф.. Сосновський А.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю
Протокол № 2 від „13” жовтня 2017 р.

Завідувач кафедри _____ (Сорока Л.М.)

Робоча програма схвалена методичною радою факультету за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Протокол № 2 від „ 20” жовтня 2017 р.

Голова _____ (Федорова О.В.)

1. Опис науково - дослідної практики

Курс: підготовка магістрів	Напрямок, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика складової навчання студентів
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 6	Шифр та назва галузі знань 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова Рік підготовки: 1 Семестр: 2
Змістових модулів: 1	Шифр та назва спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Загальна кількість тижнів: 4	Освітньо-кваліфікаційний ступінь - магістр	Вид контролю: диференційний залік

2. Мета та завдання науково - дослідної практики

Метою науково - дослідної практики магістрів є: підготовлення кваліфікованого фахівця, який володіє основами теорії науки і творчої діяльності, практичними навичками збору, оброблення та аналізу даних, результатів наукових експериментів, здатного генерувати ідеї, володіти нахилами і здібностями до наукових повідомлень і прогнозів.

Основні завдання практики:

- ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- вивчення теоретичних класичних джерел за обраним науковим напрямом дослідження, пов'язаним зі спеціалізацією кафедри, та відповідно до теми майбутньої кваліфікаційної роботи;
- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- апробація основних теоретичних і практичних рекомендацій кваліфікаційної роботи (у формі виступів на конференціях), публікація наукових статей, тощо.

Науково-дослідна практика відповідає напряму наукових досліджень здобувачів другого рівня вищої освіти. Під час такої практики надається можливість використати нові методи та отримати необхідні результати досліджень, що їх проводять здобувачі вищої освіти при написанні кваліфікаційної роботи.

За час проходження практики студент має набути таких умінь і навичок:

Результати навчання	Компетентності
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> -сутність та особливості методології наукового дослідження; - основні принципи роботи з емпіричною базою дослідження; - методи наукових досліджень; - види інформаційного забезпечення та використанні джерел інформації у науково-дослідній роботі; - наукознавчі та методологічні основи наукових досліджень; - особливості організації науково-дослідної роботи; - вимоги до оформлення результатів науково-дослідної роботи; - етичні та правові основи наукової діяльності тощо. 	<p><i>Інтегральна компетентність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
<p>Вміти</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати понятійний апарат методології наукових досліджень; - відбирати та аналізувати необхідну інформацію; - формулювати мету, завдання та гіпотезу наукового дослідження; - планувати та проводити емпіричні дослідження; - порівнювати отримані результати дослідження із теоретичними обґрунтуванням проблеми; 	<p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – сутність, цілі та завдання навальної ознайомчої практики на рівні підприємства ; - здатність збирати і аналізувати інформацію, пов'язану з економічною діяльністю, організаційним, економічним та правовим забезпеченням діяльності підприємств; здатність оцінювати вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на функціону-

<ul style="list-style-type: none"> - формулювати висновки наукового дослідження; - оприлюднювати та упроваджувати результати науково-дослідної практики; - складати звіти та доповіді тощо. 	<p>вання та особливості виробництва на підприємствах різної галузі;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність аналізувати; - здатність обґрунтовувати; - здатність орієнтуватися в діловій документації і аналітичних довідках про діяльність підприємства, установ і організацій; - здатність складання та читання аналітичних матеріалів, технологічних схем обробки інформації; - здатність приймати рішення у різних ситуаціях для ефективного функціонування підприємства.
--	---

3. Програма науково-дослідної практики

Науково-дослідна практика проводиться у 1 семестрі. Її тривалість визначається вищим навчальним закладом у відповідності до навчального плану і становить 4тижня.

Науково-дослідна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень студента магістратури. Під час такої практики надається можливість використати нові методи та отримати необхідні результати досліджень, що їх проводить студент при написанні магістерської роботи.

Календарний графік розподілу робочого часу для науково-дослідної практики приведений в таблиці 1.

Таблиця 1

Календарний графік розподілу робочого часу
для науково-дослідної практики

№ з/п	Найменування виду робіт	Кількість робочих діб
1	Інструктаж з техніки безпеки та охорони праці	1
2	Вивчення спеціальних питань, виконання індивідуальних завдань за тематикою досліджень, проведення екскурсій тощо	16
3	Оформлення щоденника, звіту та іншої документації	6
4	Складання заліку з практики	1
Підсумок:		24

Програма науково - дослідної практики приведена в таблиці 2.

Таблиця 2

Програма науково-дослідної практики

Завдання за планом	Термін виконання
Розробка індивідуального графіку проходження практики. Узгодження його з науковим керівником магістерської роботи та керівником практики від кафедри.	1 день
Формулювання теми магістерського дослідження, визначення предмету та об'єкту дослідження.	1 день
Ознайомлення з науковими напрямками роботи установи на якій проходять практику.	2 дні
Ознайомлення з іноземними та вітчизняними науково-інформаційними джерелами за спеціалізацією, обрання наукової проблематики та формування бібліографії.	6 днів
Збір та обробка відповідними методами фактичного, фактологічного та статистичного матеріалу щодо стану об'єкту дослідження.	6 днів
Ознайомлення з нормативно-правовою документацією за обраною проблематикою та формування напрямів удосконалення щодо стану об'єкту дослідження.	3 дні
Виконання індивідуального завдання з обраної проблеми досліджень	4 дні
Оформлення звіту з практики	1 день

4. Організація практики

Науково-дослідна робота майбутніх магістрів є необхідною складовою навчального процесу і слугує основою підвищення результативності робіт, які надаються студентами в кваліфікаційній роботі

Виконання індивідуального науково-дослідного завдання студентами здійснюється з урахуванням обраної теми кваліфікаційної роботи в терміни, означені програмою практики. Матеріали роботи включаються до звіту з практики у відповідності з його структурою та обсягом.

Практика для студентів магістратури кожної спеціальності проводиться згідно з навчальним планом для денної та заочної форм навчання. Потягом проходження науково-дослідної практики та виконання основних завдань програми практики, кожен студент повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми,

що будуть відображені у формулюванні теми випускної кваліфікаційної роботи магістра.

Для безпосереднього керівництва практикою кожного студента випускаюча кафедра призначає наукового керівника з числа викладачів тільки з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками наукового керівника кваліфікаційної роботи студента.

4.1 Порядок направлення студентів на практику

Студентів направляють на практику згідно з наказом по університету. Наказом визначається вид практики, терміни та місце її проходження, розподіл та закріплення студентів за керівниками практики від кафедр тощо. Форма наказу визначається діючими вимогами по ІДГУ та факультету і є єдиною для всіх кафедр факультету. Проект наказу готується відповідною кафедрою та подається керівнику практики від факультету у чотирьох примірниках до початку практики.

Розпочинаючи проходження практики, студент повинен завчасно отримати інструктаж з практики та техніки безпеки на кафедрі.

Проведення інструктажу студентів здійснюється під час проведення установчих зборів. Установчими зборами передбачається ознайомлення студентів з вимогами до проходження практики та оформлення необхідних документів. Під час зборів (за 1–2 календарних дні до дати початку практики) студентам надаються зразки документів для оформлення (перелік документів може включати: лист - направлення на практику, графік проходження практики, щоденник практики, навчальну програму та методичні вказівки до проходження практики тощо). У разі самостійного обрання студентом об'єкту проходження практики повинна бути чітко дотримана зазначена процедура направлення на практику.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль науково-дослідної практики студентів на факультеті покладається на декана факультету, на кафедрі – безпосередньо на завідувача відповідної кафедри.

4.2. Керівництво практикою

Обов'язки керівників науково-дослідної практики від кафедри.

Для безпосереднього наукового керівництва практикою кожного студента відповідно до навчального навантаження викладачів, кафедрою призначаються керівники науково-дослідної практики, які, зазвичай, є керівниками кваліфікаційних робіт.

- Обов'язки безпосередніх керівників практики, призначених кафедрами є:
- здійснення контролю прибуття студентів на практику та подання відомостей про їх прибуття декану факультету (за необхідністю);
 - надання допомоги студентам у виборі теми наукових магістерських робіт;
 - надання консультації щодо проведення студентам ретельного та всебічного вивчення літературних джерел;
 - розробка та надання студентам індивідуальних завдань та вказівок для проходження практики, враховуючи специфіку конкретної спеціальності і роботи;
 - надання роз'яснення з принципів питань, які виникають у студента щодо організації процесу наукової творчості;
 - забезпечення контролю за правильністю загального спрямування наукової роботи студента під час навчання в магістратурі;
 - контролювання за своєчасністю формування та виконанням індивідуальних графіків проходження практики студентами;
 - сприяння організації індивідуальних навчальних занять магістранта;
 - організація і керування педагогічною роботою магістранта;
 - консультування студентів щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення документів з практики;
 - своєчасна оцінка роботи студента на практиці за результатами звіту з практики, виконання індивідуального завдання та інших документів з практики;
 - здійснення, у разі необхідності, разом з керівником-організатором практики від кафедри, вибіркового контролю за проходженням практики студентами безпосередньо на базі практики.

Обов'язки керівника практики від організації (підприємства).

Керівник практики від організації (підприємства) – бази практики зобов'язаний:

- разом із керівником практики від кафедри (у разі необхідності); розподілити студентів по підрозділах бази практики;
- здійснювати методичне керівництво і надавати допомогу студентам в одержанні необхідних матеріалів для виконання програми практики;
- контролювати роботу студентів, ведення ними щоденників практики і додержання трудової дисципліни;
- інформувати керівника практики від кафедри в разі порушення студентом трудової дисципліни;

– перевіряти звіти про практику, давати письмові характеристики на студентів з оцінкою їх ставлення до роботи, дотримання ними трудової дисципліни, рівня теоретичної і практичної підготовки.

Керівник практики від організації (підприємства) перевіряє складений та оформлений відповідно до вимог звіт про практику, засвідчує його підписом і печаткою. У щоденнику коротко характеризує діяльність студента за час проходження практики.

Зброшурований звіт разом із щоденником студент у визначений кафедрою строк подає керівникові практики від кафедри.

Обов'язки студентів.

Студенти факультету при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики на настановних зборах, а далі в індивідуальному порядку, одержати від керівника практики консультації щодо проходження практики і оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно (не пізніше зазначеної у направленні дати) прибути на базу практики;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- виконувати діючі в організації (підприємстві) правила внутрішнього розпорядку, строго дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконувану роботу і її результати на рівні із штатними працівниками;
- вести щоденник практики, в якому фіксувати виконання відповідних етапів (розділів) календарного плану-графіку практики;
- своєчасно представити керівникам практики письмові звіти про виконання всіх завдань, передбачених даною програмою;

Під час практики студент повинен розвинути та закріпити свої навички та вміння:

- проводити бібліографічну роботу із залучення сучасних інформаційних технологій;
- формулювати та реалізувати в практичній площині мету практики;
- отримані результати, аналізувати та осмислювати їх з урахуванням опублікованих матеріалів.

5. Зміст практики

Зміст науково-дослідної практики визначається загальною концепцією магістерської підготовки. Він включає в себе освітньо-виховну, освітньо-пізнавальну, практичну і дослідницьку діяльність магістрантів і передбачає системне бачення проблеми по темі кваліфікаційної роботи, а також

формування необхідних дослідницьких компетенцій майбутнього консультанта-дорадника, методиста, викладача.

Під час науково-дослідної практики магістри беруть участь у різних видах наукової, науково-педагогічної або організаційної роботи базових ВНЗ або лабораторій НДІ. При цьому магістри:

- вивчають головні наукові завдання за напрямом робіт ВНЗ або лабораторій; інноваційні підходи, які реалізуються у практичній діяльності;
- відпрацьовують практичні навички з творчої реалізації поставлених завдань дослідження;
- практично оволодівають методами досліджень;
- реалізують на практиці творчий підхід до методів дослідження;
- опрацьовують результати дослідження НДР, проводять їх аналіз та інтер-претацію;
- здійснюють практичну перевірку своєї готовності до інноваційної діяльності у галузі освіти і науки;
- здійснюють систематизацію теоретичних знань для якісного виконання поставленої у темі випускної роботи науково-практичної задачі освітнього ступеню, вивчають і узагальнюють літературні джерела за темою випускної роботи освітнього ступеню - «магістр»;
- виконують індивідуальні науково-практичні завдання, критично осмислюють теоретичну базу з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захисту;
- здійснюють підготовку наукової статті (тез) до друку;
- готують доповіді і виступи до методичних семінарів і науково-практичних конференцій тощо.

Програма науково-дослідної практики конкретизується і доповнюється для кожного магістра залежно від специфіки і характеристики виконуваної роботи. Основні завдання науково-дослідної практики відображаються в індивідуальному графіку та за формою.

Студент здійснює відмітки та записує зміст і обсяг виконаної роботи у щоденник практики, а також її результати протягом всієї практики. Фактичне виконання засвідчують науковий керівник та керівник практики від кафедри з відміткою про вчасність його представлення. Результатом практики має стати одержання нових наукових результатів, які будуть використані у подальших наукових роботах практиканта, на підставі яких буде уточнено мету, об'єкт, предмет подальших досліджень за темою магістерської роботи, які будуть покладені в основу виконання кваліфікаційної роботи.

6. Підведення підсумків науково-дослідної практики

Після закінчення терміну проходження науково-дослідної практики студенти звітують про результати виконання програми та індивідуального завдання згідно з календарним графіком. Практика вважається завершеною за умови виконання студентами всіх вимог програми практики.

Проходження науково-дослідної практики студентом закінчується підготовкою та захистом звіту про практику.

Кожне завдання практики оцінюється у п'ятибальній системі з різними коефіцієнтами:

0,2 - характеристика від бази практики;

0,6 - оцінка звітних матеріалів;

0,2 – захист результатів практики.

В залежності від суми набраних балів виставляються оцінки в системі ECTS, дані записані в таблиці 4:

Таблиця 4

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для диференційованого заліку	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
80-89	добре	
65-79		
55-64	задовільно	
50-54		
30-49	незадовільно з можливістю повторного проходження практики	не зараховано з можливістю повторного проходження практики
1-29		

Список літератури

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник / М. Т. Білуха. – К. : АБУ, 2012. – 480 с.
2. Декарт Р. Міркування про метод. Начала філософії / Р. Декарт. – М.:Вежа, 2008. – 54 с.
3. Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования / В. И. Загвязинский. – М., 2012. – 124 с.
4. Загвязинский В. И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений / В. И. Загвязинский, Р.Атаханов. – 5-е изд., испр. – М. : Издательский центр “Академия”, 2008. – 208 с.

5. Ивин А. А. Философия науки : учеб.пособ. Для аспирантов и соискателей / Александр Архипович Ивин. – М.: Изд-во ЛКИ, 2007. – 264 с.
6. Ильин В.В. Философия науки : учебник / В. В. Ильин. – М. : Изд-во МГУ, 2003. – 360 с.
7. Ковальчук В. В. Основы научных исследований : навч. посібник / В.В.Ковальчук. – К. : Видавничий Дім “Слово”, 2009. – 240 с.
8. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основы научных исследований: навч. посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 208 с.
8. Краевский В.В., Бережнова Е. В. Методология педагогики: новый этап : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. заведений / В. В.Краевский, Е. В.Бережнова. – М. : Издательский центр “Академия”, 2006. – 400 с.
9. Краєвський В. В. Методологія наукового дослідження: посібник для студентів та аспірантів гуманітарних університетів / В. В. Краєвський. – СПб.: СПб. ГУП, 2011.–144 с.
10. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посібник / О. В. Крушельницька. – К. : Кондор, 2003. – 192 с.
11. Лукашевич В. К. Философия и методология науки : учеб. пособие / В. К. Лукашевич. – МН. : Совр.шк., 2006. – 320 с.
12. Основы научных исследований: навч. посібник для студентів економічних спеціальностей / за ред. В.С. Марцина. – Л. : Ромус-Поліграф, 2012. – 128 с.
13. Основы научных исследований: учеб. для технических вузов / под ред. В. И. Кругова, В. В. Попова. – М. : Высш. шк., 2009. – 400 с.
14. Папковская П. Я. Методология научных исследований: курс лекций / П. Я. Папковская. – Мн. : ООО «Информпресс», 2002. – 176 с.
15. Пашенко В. М. Методологія та методи наукових досліджень : навч. посібник / В. М. Пашенко. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2010. – 232 с.
16. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основы научных исследований: підручник / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. – К. : Знання, 2007. – 270 с.
17. 18. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Словенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення : навч. посібник / В. Л. Пілюшенко, І. В. Шкрабак., Е. І. Словенко. – Київ : Лібра, 2004. – 344 с.
18. Рузавин Г. И. Философия науки : учеб.пособ. для студентов и аспирантов высших учебных заведений / Георгий Иванович Рузавин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 183 с.
19. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – К. : Знання, 2005. – 309 с.
20. 21. Цехмістрова Г. С. Основы научных исследований : навч. посібник / Г. С. Цехмістрова. – Київ : Видавничий Дім “Слово”, 2004. – 240 с.
21. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 6-те вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2008. – 310 с.